

voor het grootst gedeelte nog niet verstijfd, maar bijna geheel buigzaam, doorschijnend en glinsterend, zoo als levende spiervezelen plegen te zijn; slechts op enkele plaatsen zag men onregelmatige ballen van verstijfde zelfstandigheid, waarop alleen met ingedrongen serum gevulde, doch overigens ledige gedeelten van het sarkolemma volgden.

De worm toonde door zeer levendige bewegingen van zijn lang, zich kronkelend ligchaam, hoe weinig hinderpalen hem de contractile zelfstandigheid in den weg stelde. Hij bewoog zich vrij in alle rigtingen heen en weder, even gemakkelijk als wanneer hij zulks in een bloedvat van dezelfde doormeting zou gedaan hebben. Daarbij poogde hij klaarblijkelijk het kanaal, dat hem omsloot, te verlaten, daar hij dikwijls met zijn kop tegen het sarkolemma aanstiet, doch dit alleen trechtervormig naar buiten dreef, zonder het te doorboren. Evenmin kon hij door de genoemde verstijfde gedeelten der vezel zijn weg banen: het gelukte hem echter zich tusschen de gestremde massa en het sarkolemma in te schuiven, kwam zoo doende in eene met serum gevulde ruimte en slaagde er in hier het sarkolemma werkelijk te doorboren, waaruit hij met de helft zijns ligchaams te voorschijn trad, te gelijker tijd een hoopje kleine, in levendige moleculairbeweging zijnde, sterk lichtbrekende korreltjes, in het omgevend serum met zich voerende. Spoedig daarna trok het dier zich echter weder geheel in de spiervezel terug en zette het zijn weg tot het volgende verstijfde gedeelte voort.

Werd reeds door de vrije beweging van den worm binnen de spiervezel bewezen, dat de inhoud van deze vloeibaar moest zijn, dit werd nog nader bevestigd door de omstandigheid, dat daar, waar het sarkolemma door den kop van het dier naar buiten gedrongen werd, de dwarsgestreepte inhoud telkens dit vlies volkomen volgde en er nergens eene vrije ruimte tusschen beide ontstond. Voorts werd duidelijk gezien hoe de worm bij zijne bewegingen de dwarsstrepen gemakkelijk doorbrak en dat deze zich achter zijn staartuiteinde terstond weder sloten. Vooral was de verandering der dwarsstrepen fraai, wanneer de worm met zijn ligchaam eene lis vormde en met deze vooruit verder zwom. De dwarsstrepen werden dan zoodanig omgebogen, dat zij, bijna parallel aan de lis van den worm liggende, zich nagenoeg als overlansche strepen voordeden.

Als de vezel, door toevoeging van gedestilleerd water tot het praeparaat, in hare geheele lengte de lijkverstijving ondergaan had, en ondoorschijnend geworden was, werden de bewegingen van den worm meer beperkt. Na eenige stootsgewijze voor- en achterwaarsche bewegingen gemaakt te hebben, bleef hij ten slotte als tot een kluven inéengerold in eene bogt van het sarkolemma liggen.

Dat zelfs de sterkste bewegingen van den draadworm geene zamentrekkingen van de spiervezel veroorzaakten, meent K. te moeten toeschrijven aan de omstandigheid dat de vezel, toen hij zijne waarnemingen deed, ofschoon niet verstijfd, toch niet prikkelbaar meer was. Hiervoor pleit ook, dat zij ook na de bijvoeging van gedestilleerd water geheel rustig bleef, terwijl eene levende spiervezel onder deze omstandigheden in levendige bewegingen geraakt.

J. P. G.

HYDRASTINE. — Onder dezen naam wordt in de Verenigde Staten van Noord-Amerika sedert eenigen tijd eene kristallijne stof, verkregen uit den wortel van *Hydrastis canadensis*, eene plant uit de familie der Ranunculaceëen, als plaatselijk verdoovend middel gebruikt. — MAHLA, die het Hydrastine scheikundig onderzocht, herkende daarin onzuiver

voor zoutzuur *Berberine*, en bewees dus voor de eerste maal dat het *Berberine* niet aan de familie der *Berberideeën* gebonden is.

PERRINS, die het Hydrastine uit den handel eveneens onderzocht, bevestigde de door MAHLA verkregene uitkomst volkomen. Het gelukte hem evenwel, uit de moederloog, waaruit hij het *Berberine* had laten kristalliseren, nog eene andere stof af te scheiden, en het is deze, waaraan hij nu specieel den naam van *Hydrastine* wenscht gegeven te zien.

Het *Hydrastine* van PERRINS (waarvan 1½ pCt. uit den droogen wortel verkregen kan worden) is kristallijn en doet zich voor in de gedaante van vierzijdige, zeer glinsterende prismaas, die echter, na het droogen, hunne doorschijnendheid verliezen. Het smaakt — in oplossing — zeer bitter en scherp, en veroorzaakt een gevoel van plaatselijke verdooving. Vergiftig schijnt het niet te zijn, daar 5 grein bijna zonder uitwerking bleven op een konijn. In water is het zoo goed als onoplosbaar; gemakkelijk oplosbaar daarentegen in alcohol, aether, chloroform en benzol. Daar de laatstgenoemde drie vloeistoffen het *Berberine* niet oplossen, zoo kan men het Hydrastine gemakkelijk uit den tot poeder gebragten wortel afzonderen, door dezen in een deplacertoestel met een dier vloeistoffen in aanraking te brengen. (*Chemisches Centralblatt*. Augustus 1862. n°. 35.)

O.

INGEZONDEN STUK.

Met belangstelling nam ik de *Verhandeling over den aard en behandeling van croup*, door A. LUIJTEN, Med. Chir. et Obst. Doctor, Praktiserend Geneesheer te Gouda, ter hand, las de geschiedenis, het ziektebeeld, de oorzaken, karakter enz., en bepaalde mij ten laatste meer uitsluitend bij de door mijne geachten Collega aanbevolene behandeling der croup met calomel; welke geneeswijze, ofschoon ook door den Schr. niet als eene nieuwe beschouwd, toch door hem met kracht is doorgezet en, wat meer zegt, gelukkige resultaten heeft opgeleverd. Dit door hem aan den dag gelegd handelen echter is, mijns bedunkens, niet geheel van eenzijdigheid vrij te pleiten.

Dr. L. schrapt, op zijne ondervinding steunende, met ééne enkele pennestreek, de behandeling der croup met bloedonttrekking en braakmiddelen door, ofschoon op pag. 43 van genoemd werk drie gevallen, die allen met gunstig gevolg door deze middelen werden behandeld, vermeld worden; ware het niet, dat deze gevallen als ter loops aangehaald werden, zoo zou ik dit schrijven over mijne bevinding geheel laten rusten, maar nu gevoel ik mij gedrongen ook mijne ondervinding mede te deelen, opdat de jonge Arts de gunstige oogenblikken van handelen, bij voorkomende croupgevallen, niet late voorbijgaan.

De ondervinding dan heeft mij niet alleen, maar ook mijne Collega's, waaronder vele militaire Geneeskundigen, geleerd, dat, zoo men vroegtijdig bij een crouplijdertje geroepen wordt, bloedzuigers en braakmiddelen bijna als onfeilbaar te noemen zijn. Gaarne geef ik toe dat het niet altijd gemakkelijk is, den voortgang van het exsudatieve proces in den larynx enz. te bepalen; dat bij het eene kind een spoediger verloop zal plaats hebben dan bij het andere; dat dit alles van constitutionele verhoudingen afhangt; doch zeker is het, dat daar, waar het kind meer dan één jaar telt, waar de benaauwde ademhaling niet voortdurend is, waar het kind, ofschoon de croup-ademhaling aanwezig is, bij tusschenpoozen lust tot spelen heeft en het lijdertje niet door andere, vroegere ziekte-toestan-

den verzwakt is, bloedzuigers en braakmiddelen, als bij uitsluiting verrassend, hulp-aanbrengende middelen zijn en abortieve middelen der ziekte genoemd kunnen worden. Onder voorwaarden, zoo even vermeld, is mijne methode als volgt: naar gelang van den leeftijd en de constitutie plaats ik bij voorkomende gevallen van 2—6 bloedzuigers, laat de nabloeding door pappen onderhouden; is de benaauwdheid groot en het kind zeer onrustig, dan doe ik, onder het aanzetten of zuigen der bloedzuigers, een tot nabij de knie aangebragt voetbad met zout geven; daarna schrijf ik het volgende emeticum voor:

R_p. Calomel. gr. iv.
Tart. emet. gr. ij.
Sacch. alb. dr. i.
m. f. pulveres n^o. viij.

S. Alle $\frac{1}{4}$ uur een poeder tot er braking volgt.

Zoo er braking heeft plaats gehad laat ik iederen poeder in 4 deelen verdeelen en om de 2 uren een deel nemen; tevens doe ik, zoo het geval mij zeer ernstig voorkomt, een vesicans, ter grootte van een receptpapier, tusschen den schouder plaatsen; somtijds is met deze behandeling den volgenden dag de croup-toestand geweken en de kinderen liggen meestal in een heilzaam zweet. Is de hoest, hoewel in voorkomen veranderd en de sputa los, nog aanwezig, dan laat ik nog eenigen tijd met de verdeelde poeders voortgaan. Het verschil in de meer of minder gunstige uitkomsten, volgens de wijze van behandeling van Dr. L. en mij, is, naar het mij voorkomt, in het ziekteproces zelve gelegen; hebben er zich reeds bepaald adhaerente schijnvliezen gevormd, dan baten bloedzuigers niet, en in de meeste gevallen laten dan ook braakmiddelen ons in den steek. Onder deze omstandigheden hoop ik, bij voorkomende gevallen, de doortastende methode van mijnen geachten Collega met calomel aan te wenden, en, zoo ik en anderen hiermede goede uitkomsten verkrijgen, zijn wij, maar vooral de menschheid, hem dank verschuldigd.

Nog een enkel woord over den waterdamp, ook deze wordt op pag. 67 in genoemd werk afgekeurd. Een kind, eenige maanden oud, heb ik hiermede behouden. Ik deed op een ziekenstoel, of ruime voltaire, aan de voorzijde een hoepelboog spannen; na moeder en kind er in geplaatst te hebben, overdekte ik het geheel met neteldoek en bragt een open theeketel met kokend water en een weinig vuur er onder, om de damp gaande te houden, onder den doek enz., beide verbleven er 24 uren, de hoest van het kind werd lossen en het herstelde spoedig.

Dr. KLOPPERT.

Delft, 23 Februarij 1863.

B E R I G T E N.

BUITENLAND.

ENGELAND. — Reeds is door eene milde hand een aanbod geschiedt van een geschikt terrein, 73 acres groot, 8 mijlen van de „City” en 7 mijlen van het West-End gelegen, in de nabijheid van den Brighthon spoorweg, om aldaar een nieuw Krankzinnigengesticht te plaatsen, zoo het St. Thomas Hospitaal, op de plaats van het Bethlehem's Gasthuis zal worden opgebouwd, onder die voorwaarde echter, dat eene som van 20,000 guinjes in het fonds van het „London Hospital” gestort zal worden, terwijl het aangeboden terrein bij openbare verkoop, slechts voor eene veel grootere som zoude te verkrijgen zijn.

— In de Zitting der „Epidemiological Society”, van 1 December 1862, bragt Dr. RADCLIFFE zijn rapport over de epidemische ziekten in Engeland en Schotland in het algemeen, en gedurende de twaalf maanden, eindigende met 30 September 1862, in het bijzonder, uit. De gezondheidstoestand was in Engeland in het algemeen beter geweest dan in Schotland. Febris continua, scarlatina, morbilli, diphtheritis heerschten in beiden, terwijl variolae bijna uitsluitend in Engeland voorkwamen. Sinds 1857 was de sterfte aan febris continua voor Engeland afgenomen, van 19,016 in 1857 tot 13,012 in 1860. In 1855 was de sterfte aan scarlatina 17,314, in 1856 en 1857 daalde zij aanmerkelijk en bedroeg voor 1857 12,646, in 1858 klom zij belangrijk tot 23,711, terwijl zij in 1859 wederom tot 19,310 en in 1860 tot 9305 verminderde. Het getal dooden aan diphtheria was in 1855 186, in 1859 9537 en in 1860 5212. De sterfte aan tussis quinta was de geringste sinds 1852, terwijl die aan variolae van 6460 in 1858 tot 2749 in 1860 daalde. Aan cynanche maligna bedroeg de sterfte, in 1855 199, in 1858 1770 en in 1860 slechts 376. In 1858, 1859 en 1860 kwam de typhus in Londen bijna niet voor, zoodat reeds het plan gemaakt was om het „Fever Hospital” tot andere doeleinden te gebruiken; sinds het einde van 1861 en het begin van 1862 daarentegen werden er meer typhus-lijdens dan ooit, aldaar opgenomen. De geheele sterfte in Londen (2839) gedurende den winter, de lente en den zomer van 1862 aan deze ziekte, overtrof die van alle andere jaren sinds 1848.

De sterfte aan scarlatina verschilde voor Londen haast niet met die aan febris continua gedurende de twaalf bedoelde maanden, zij bedroeg voor de eerste ziekte 3437, voor de laatste 3463. Het digst daarbij kwam de sterfte aan tussis convulsiva. Zij was het grootste in het begin van 1862, terwijl die aan scarlatina, tot haar hoogste cijfer, in den zomer van dat jaar opklom. Voor de diphtheritis was het sterftecijfer 625. Aan het einde van het rapport werd nog het ontstaan der typhusepidemie te Preston besproken, waarover reeds boven, pag. 109, het een en ander is medegedeeld.

LONDEN. — In de Zitting der „Obstetrical Society” van 3 December l.l. heeft Dr. FOX eene Verhandeling voorgedragen, waarin hij, op grond van talrijke waarnemingen, beweert, dat de rachitis der zuigelingen vooral bij die kinderen ontstaat, waar bij de zogende moeder gedurende de lactatie de menstruatie blijft plaats grijpen, en dat in een en hetzelfde gezin het eene kind rachitisch wordt, terwijl de andere kinderen gezond bleven indien de menstruatie bij de zogende moeder of ophield of voortging. De gewigtige gevolgen, die hieruit zouden voortvloeijen, gaven tot talrijke discussiën aanleiding. Door de meesten der aanwezigen werd de juistheid van FOX's waarnemingen ontkend, terwijl er besloten werd later op deze zaak terug te komen.

— In het „Metropolitan Free Hospital” is onlangs eene nieuwe afdeling voor de verpleging van Israëlitische zieken plegtig ingewijd en geopend.

FRANKRIJK. — Aan NÉLATON, DEMARQUAY en WÜRTZ, die als keizerlijke Commissarissen de tentoonstelling te Londen bezocht hebben, ten einde over het medico-chirurgische gedeelte verslag te geven, is de volgende onderscheiding te beurt gevallen: de eerste is tot Commandeur van het Legioen van Eer benoemd, terwijl de beide laatste Officieren en CHARRIÈRE, LUËR, MATHIEU en de bekende uitgever van geneeskundige boekwerken, MASSON, Ridders dierzelfde orde geworden zijn.

— CIVIALE heeft wederom aan de Académie zijn jaarverslag van de behandeling zijner steenlijders gedurende 1862 ingediend. Het getal bedroeg 69 personen; 66 mannen, 2 vrouwen.